

L a t w e e f c h u A w i s e B.

Nr. 30. Bettortdeenâ 29tâ Juhli 1837.

Effeet schehligi, kâ arri juhfu debbes tehws irr schehligs.

Preeksch 56 gaddeem nomirre Wahzsemme leelmahte, no kurras warr fazzibt, kâ ta fawu ihfu muhschu, prohti, 38 gaddus, puschloja ar firbsschehlastibu. Lai patihk dsirdeht lassitajeem kahdu isteifschanu, kas gan flaidri rahda, kâ winnas dsihwoschana nabbageem un behdas frittuscheem bija par labbu.

Kahdâ fildâ deenâ, kurrâ kâ prohtams plahweis peeri slauzija, Schi panehma fawu sihdamu behrnu un pahri meitenes lihds un gabje wehsinnu baubiht us lauka. Gabbalimu gabjuschas pa zellu, leelmahte mannija, kâ behrninam slahpe un talabb, ne dauds apfahrt flattidamees pehz gohda weetas, neds meitas dsihdama us pilli pehz krehsla, ta paschâ zetta mallâ noschdachs us akmini un dewa behrninam sihst. — Bet azzis pazehlufe gribbeja patlabban flattitees us jaukeem Deewa raddijumeem, ar ko semneeks bagatigi apdahwinahst, un pahre teem preezatees, tē — ahre! eerauga nabbagu un gauschi nowahrguschu seewinu nahkam, kurras kankari jau dohd fapraft, kahds tai listens; gluschi nonihkufe schi ar fawu fislinu straipale; us mugura tai wezzas luppataas eetihst sihdamus behrninsh, kas kungst un brehz pehz barribas, bet mahte naw spehka pahre winnu apschelotees. Ta usfauz tam ar gauscham affarahm: „Klufs firnina; ne warru tew nekâ palihdscht; tik tik wehl druzzin spehks ar tew wilktes us preekschu; jau wissu pufsdeneas zeeschu baddu un neweens pahre mannim apschelohahs.“ — Tē aismirfe leelmahte us reis wissu azzu fahribu un aufim dewe wallu dsirdeht tuwaka behdas un schihs, teescham! uswarreja wissu leelmahtes laizigu

gohdu un paspehje tik dauds, kâ tai firbss fa-plakke pahre ta nabbadsina gauschu kungstschanu un ta lihds ar to noffummuschu mahti raubadama, atnehme sawam behrninam frubti un dewe to tam wahrgulitim. Tahdâ wihsē wahrguliti apkluffinajuse, un raubadamu mahti wehl us zittu wihsē apdahwinajuse, greechahs leelmahte atpakkal us pilli lohti, lohti baggata, prohti: ar to jauku apsinaschamu, kâ pasaulē ne aismakfajamu darbu strahdojuse.

Lai labbai semmes mahte schis darbs ne bij deesgan, bet ta wehlejahs arri saweem pehznahkameem scho tikkumu atstahst, tuwaku mihloht kâ fewi paschu, un gaidija ween isdewigu laiku us tam.

Schahdam labbam padohmam Deews ne kawejahs nahkt paligâ, winsch dohd sinu: effoht ne tahst semneeka buhdina, kurrâ nabbagu seewinu Deews apdahwinajis ar dwihnischeem. Scheem kantineem ne effoht kohweja neds apghadataja; truhkstohst apgehrba behrneem un maiese sohbeem ir ne effoht neweens kas winneem to pasneegtu. — Schē schaujahs prahdâ labbai leelmahte sawa dehla firdi pahrebaubiht. Winna tam dohd nandu, kâ jau allasch mehdsē, preeksch tehrina un taisahs us lauku eet ar labbeem draungeem. — Pee nabbagu buhdas atnahkuschem, weens no draungeem, kam schi leeta bij sinnama, fakka us zitteem: eita tikkai juhs us preekschu, man schinnî dsihwolli kâhda darrischana un tadeht us azzumirkli schē eeschu; gan tad juhs panahkschu. Prinziis fakka: „Kas ta tahda buhdina irr? mehš jaw arri warram lihds ee-eet.“ Draugs atbild: „Al, ko juhs tē darriseet, tē irr gluschi nabbagi kautimi; wihs tur tik nejauki, kâ jums reebtohs.“ — Prinziis: „Ne kaisch neneeka mehš tur ne pa-

liffim ilgi un — man patifku weenreis rebseht, kà tahdeem nabbadsneem klahjajs.“ —

Tad nu arri eegahje wiffi schinni buhdinà un — ak! fo tee eerauga? Mahte, kam fawi dwihnischi flehpt, fehseh us zeetas gultas, zitti behrni winnai apfahrt. Wiffàs mallàs truhkums, wiffòs faktòs tuffchiba, wiffi isfalkufchi, isflahpuschi, faili un nowahrgufchi. Prinzis, no schehlabahm jeb lihdszeetibas pahrnemts, skat-tahs schurp un turp, brihscham us faweem beedreem brihscham atkal us behdigu mahfi, kas farvus dwihnischus aukleja, bet ne warr wahrdu runnaht, jo azzis pilnas affarahm; beidsoht ferr rohku kullè, grabbj farwu naudu; ne skaita wifs zil buhs, bet dohd wiffu teem behdigeem, kas, kà jau eeraddufchi, pateize ne tam dewejan, bet tam, kas labfirbigus kautinus fuhrtija pahr winneem apschehlotees.

Tas bij debbefigs preeks tai schehligai leelmahtei. Tà sehdeja ar pazeltahm rohkahm, debbefs Tehwam lihgsfmi pateize ar scheem wahrdeem: „Gohds tewim tehws debbefis, kas tu mannu firdswehleschanu peepildijis un mannim parahdijis, kà mannàs pehdàs tak paleek zilweki, kas proht noslauzihht behdu affaras.“ — Tad printfscheem brihtinu dewe wallu apdohmaht scho muhsu mihta Pestitaja dahrgu mahzibu: „effect schehligi kà arri juhfu debbefs Tehws irr schehligs“ — un tad ar lihgsfmu firdi pahrgahje mahjàs.

N. E.

Gohda firds wahjà meefà.

Bija auksts seemas laifs, 1798tā gaddā un prohti, Webruara mehnesis, kad Wihnē, kas irr Wahzsemnes galwas pilsfats, augstam leelkungam patifke wehfunnu baudihht un talabhad, laifam gan kaschokā eetinnees, isgahje us lauku passattitees, kà sehni us grahwjeem paleddus wirsu fliddinajahs. Rahjas ne bij tahk no tahs eelinas, kur semneeki farwas dahru prezzes us pahrdohfchanu iskrahwufchi, kad leelkungam bij degguns jaslauka un tadeht wilke laffatinu is kullès, bet — laffatinam lihds islihde labs

bakkihhts papihru naudas kas garru laiku kullè ne gribbeja zeest, un kad leelkungu rohka winnu ne turreja, tad — tshaks! nofritte seminè un arri palifke seminè. Baggats leelkungs to ne man-nija. — Bet gan mannija to kahds nabbags un no aukstuma fastindis students un sinnaja arri, kam iskritte, bet tas jau bij aissteidsees labbu gabbalu preekschā un nabbags students labbi sinnadams, ka farwu balsu wairs nefadsirdehs ne dohmaja wifs tas man Deewa dohts! nehs: bet steidsehs kauschu druhsmi zauri un leelkungam pakfal us pehdahm tanni spohschā nammā, kur schis eelihde. — Sinnams, ka tē ne zeestu wifs nabbagu studentu, ja schis tik tā farwā weeglà prahtà buhtu kahju eezehlis, kur augsti kungi mehdsē eet, bet scho brihd wiffi tē buhdami kungi lihds ar to leelkungu deesgan apstulbe, kad schis tam naudas bakkiti zehle rohka. Bet pahr wiffeem pats leelkungs dikti fatruhkahs, sinnadams, ka bakkiti diwi fimts tuhksfoschi rubli bija un prohti tahdu wehrdinu saudeht naw klingeru apehst, lai gan baggats! Leelkungu pirmas dohmas gan bij tahdas: kas sinn, ka naw pats man iswilzis no kullès, bet drihs apskattijees ka ne bij wifs tirgus farman-tschiks (kullès grabhstitais), us weetas rakstija sibmi un ar to lifke studentam eet pee farwa naudas pahrwalditaja un fanemht diwi tuhksfuschus bukkatus par gohda firds atmakfu. Nu gan students lai fazzija: „ak tu deewin! tas buhs graffis!“ Kas to dohts? Winsch klannidamees atbildeja leelkungam: „Gan esmu nabbags zilweks, kam — tà saktoht — no labbu lauschu schehlastibas japahrteek, bet es farwu laimi mekleschu deenàs farwu ammatu strahhadams; schi nauda, fo man gribbat doht, warretu manni drihs nowaddihht us greifahm tekkahm, kas gohda mehrki ne panahk. Talabb effect schehligi, nemneet farwu dahwanu atpakfal un, ja tas warr buht, nowehleet mannim ruhmi un pahrtikfchanu par to laiku, kamehr wehl mahzohs. Jo es wehletohs meerigi fataifitees us farwu nahkofschu ammatu, ja Deews to mannim wehlehs.“

Ko dohma laffitajs, woi tà bij labbi runnahts? — Leelkungs lohht brihnojahs pahr

tahdu gohda prabtu un fazzija tà: „Juhš farwu pahrtiſſchānu, ruhmi un kaš wehl waijag manā paſchā namnā dabbuscet ne tik ween farwōs mahzibas gaddōs, bet arri kad ſchee buhš pabeigti, juhš nemſchu pee ſewiſ un dohſchu par gaddu beš wiſſa zitta 800 rubluš. Jo taiſnu lauſchu, kaš taggad retti ir, mannim arr waijaga.“— U. L.

Reelš wezzumš.

Tat 1803 gaddā dſihwoja ne taſlu no Polozka, pee Wiſſemmes rohbeſcheem, kaħdš kreewš, kaš trihšdesmitš gaddu farā*) jau appakſch Sweedru fehnina Guſtawa Adolpa bij deenejiš. Tat kauſchanā pee Pultawaš, kaš bij, kà ſinnamš, 1709tā gaddā, ſchiš zilwekš bij 86 gadduš wezš. Prohtamš, wiſch buhš 1803 gaddā, kur wiſch wehl dſihwojiš, 190 gadduš wezš bijiš. Pee wiſna pamiliāš peeſkaitija tai peeminnetā 1803 gaddā 138 pehzmahkamuš ſtarp kurreem weenš behrnu behrna behrnš 102 un oħtrš 100 gadduš wezš bija, kaš wiſſi weenā ſahdſchā kōhpā dſihwoja. Echš kreewš ſawā 93ſchā dſihwibaš gaddā treſchā laulibā deweeš un tappe no jauna tehwš.— B—y.

Teefas ſluddinaſchanaš.

Uš pawehleſchanu taħš Keiſerikſas Majeſteetes, ta Patwaldineeka wiſſaš Kreewu Walſiš ic. ic. ic., tohp no Zukkumēš aprinka teefas wiſſi tee, kam kaħdāš taiſnaš praſſiſchanaš woi mekleſchanaš jeb kaħda dalliba buhtu pee taħš atlikkuſchāš mantāš ta nomirruſchā Grendſchēš wehja-ſudmallu arrentēš kunga, melbera meiſtera Kriſtop Ulrich Stubbe, zaur ſcho ušaižinati, lihđš 6tu September ſ. g., kaš par to weenigu un ieſlehgſchanaš terminu noliktš, ar ſawahin praſſiſchanahin un labbahin peeraħdiſchanahin pee ſchiš aprinka teefas peeteiktēš, un ſagaidiht ko teefa ſpreediħē, ar to pamahziſchanu, ka tee, kaš lihđš peeminnetam terminam ne peeteiktēš, wehlaſ wairš ne tikš klaufiti, bet winneem muhſchiga kluf-

*) Trihšdesmitš gaddu farā wedde no 1618—1648 gaddu. Neſatikſchana eekſch boſnižāš-leetahm wiſnu peewedde. Guſtawš Adolpš no Sweedreem, un Wallenſteiniš no Ceſtreikeru-ſemmes bija tee leelaſee farā-weddeji.

ſuzeeſchana uſliktā. To buhš wehrā likt! Zukkumē, 2trā Juhli 1837. I
(S. W.) Otto Simolin, meeraſpreedeiš, (Nr. 611.) Sekretehrš Paul.

Uš pawehleſchanu taħš Keiſerikſas Majeſteetes, ta Patwaldineeka wiſſaš Kreewu Walſiš ic. ic. ic., tohp no Wehrgalleš un Webbeš pagaiſta teefas wiſſi tee, kam kaħdāš taiſnaš parradu praſſiſchanaš buhtu pee teem Wehrgalleš ſaimneekēem: Žihpu Ehrmanna un Meſchgallu Johrena, kaš ſawāš mahjaš atbewuſchi, un pahr kurru mantahm inwentariuma-truhkuma, un zittu parradu dehl fonkurſe ſpreeſta, ušaižinati, pee ſaudeſchanaš ſawāš teefas, diwu mehneſchu ſtarpā, prohti lihđš 7tu Auguſt ſ. g. kaš par to weenigu un ieſlehgſchanaš terminu noliktš, pee ſchiš pagaiſta teefas peeteiktēš un ſagaidiht ko teefa pehz likkumeem ſpreediħē.

Wehrgalleš un Webbeš pagaiſta teefa, 7tā Juhni 1837. 2

Erneſt Grünberg, pagaiſta wezzakaiš. (Nr. 50.) L. E. Bettmann, pagaiſta teefas ſrihweriš.

Uš pawehleſchanu taħš Keiſerikſas Majeſteetes, ta Patwaldineeka wiſſaš Kreewu Walſiš ic. ic. ic., tohp no ſchiš pagaiſta teefas wiſſi tee, kam taiſnaš parradu praſſiſchanaš pee ta ſaimneeka Ammelkiku Mikela Wehſcha buhtu, kaš daſchadu parradu labhad no mahjahm ieſliktš, ušaižinati, diwu mehneſchu ſtarpā no appakſchraſtitāš deenaš ſcheit peeteiktēš un ſagaidiht ko teefa pehz likkumeem ſpreediħē.

Echkaš pagaiſta teefa, 17tā Juhli 1837. 2

+++ Adam Boſche, pagaiſta wezzakaiš. (Nr. 44.) U. Schnee, pagaiſta teefas ſrihweriš.

Uš pawehleſchanu taħš Keiſerikſas Majeſteetes, ta Patwaldineeka wiſſaš Kreewu Walſiš ic. ic. ic., tohp wiſſi tee, kam kaħdāš taiſnaš parradu praſſiſchanaš, pee teem Ugahleš ſaimneekēem Janna no Raſchoku mahjahm un Frizza no Wilderu mahjahm buhtu, kaš ſawāš mahjaš truhkuma dehl ilgati walđiht ne ſpehjuſchi, un pahr kurru mantahm fonkurſe ſpreeſta, ušaižinati, pee ſaudeſchanaš ſawāš teefas lihđš 28tu Auguſt ſ. g. pee Ugahleš pagaiſta teefas peeteiktēš.

Ugahleš pagaiſta teefa, 3ſchā Juhli 1837. 3

(L. S.) +++ Mattheš Numfalin, pagaiſta wezzakaiš. (Nr. 39.) E. Frelberg, pagaiſta teefas ſrihweriš.

Uš pawehleſchanu taħš Keiſerikſas Majeſteetes, ta Patwaldineeka wiſſaš Kreewu Walſiš ic. ic. ic., tohp no Paſtendeš pagaiſta teefas wiſſi pee Paſtendeš, Kalizeš un Neuwalkeš pagaiſteem peeraſſiti pagaiſta

lohzeffi, kas ar grahmatahm us deenestu idlaisti, un frohnim un pagastam parrada palikkufchi, zaur scho usaizinati, sawas wirspeeminnetas nodohschanas wisdwehlaß lihds 30tu Oktober f. g. aismakfaht, zittadi tee wiffu kannumu, kas no tam warretu zeltees, few pascheem warrehs peemehroht.

Pastendes pagasta teefa, 17ta Juhli 1837. 3
(L. E.) ††† Jabne Keepin, peeschdetais.
(Nr. 32.) D. Detlaff, pagasta teefas ffrihweris.

No Klahnes pagasta teefas, tohp wiffi tee kam kahdas taisnas parradu prassischanas pee ta lihdsfchimniga Klahnes muischas fainneeka Groschu Ewaldada buhtu, pahr kurra mantu konkurse nospreesta us-aizinati, lihds 27tu August f. g. pee schibß pagasta teefas peeteiktees, ar to pamahzischanu, ka tee kas nepeeteiktees wehlaß wairs ne tiks klauffiti.

Klahnes muischä, 16ta Juhli 1837. 3
Jaunlahz Giert, pagasta wezzakais.
(Nr. 68.) E. D. Clemenz, pagasta teefas ffrihweris.

No ta appakfchraffita kunga, — kas tam no teem nelaikeem Jahteles kungeem Kristapa Gerharda no Drukken, ar uswahrdu Fock, un Julianas Agneses Dorotheas no Manteuffel, dsinnuschas no Fock, tai gta April deena 1808 gadda ustaisitam, un tai 19ta September deena 1824 gadda no teefas apstipriatam testamentam par iddarritaju irr eezeltß, — teef wiffi tee, kam kahdas taisnas prassischanas jeb kahdu mantineeka teefa pee tahß atstahlas mantas ta nomirruscha Jahteles muischkunga, ar wahrdu Lihbekß, buhtu, usaizinati, ar sawahm derrigahm un wajadfsigahm parahdischanas simehm 17ta August f. g., kas par to weenigu terminu noliktß, pee Kuldigas Wirspilskunga teefas peeteiktees un sawu nospreesiu dalku pretti nemt. Tapatt arridsan wiffi tee, kam kahdas taisnas prassischanas woi kahdu mantineeka teefa buhtu pee tahß atlikkufschas, pee appakfchraffita kunga noliktas mantas, ta nomirruscha pawahra Markewitscha, buhtu, usaizinati, 16ta August f. g. Krohna Sprintfchummuischä, ne tachtu no Kuldigas, atnahlt, ar ffraidrahm simehm israhditees ka tee irr ihsteni mantineeki ta peeminmeta Markewitscha, un to pretti nemt, kas winneem ka tahdeem nahlahß. Krohna Sprintfchummuischä, Juhni mehnesi 1837. 1

Ehrnestß no Korff,
Krohna Sprintfchummuischas arrentes kungß.

Zittas fluddinaschanas.

Ta kahds no Latweeschu kabrtas zaur labbahm grahmatahm few gribb laiku pakaweht un fewim to mahzitees, tad schahdas grahmatas bes makfas irr dabbujamas Kuldigä pee Ulrich G. Stavenhagen, bet lassitajam tad tik us mahjahm lihds teef dohtas, kad tas tahm grahmatahm lihdsfigu naudas= kshlu kshlä eelizzis. 1

Kalnamuischas Labrenzu tirguß, kas scho gadd 29ta Juhli eekriht, tiks, schihdu Jerusalemes isphstischanas= fwehtku labbad, tai deena pehz tam, prohti 30ta Juhli, turrehts. Kalnamuischä, 12ta Juhli 1837. 1

Tas jittakart Jaun=Uuzè Andreja deena turrehtß lohpu= un sirgu=tirguß tiks scho gadd 13ta Septem= ber pee Bistenes Wehrsu frohga bes tulles noturrehtß. Turpmaß scho tirgu ikgadda 15ta September turrehtß. Ja 15ta September deena festdeena jeb fwehtdeena eekrihtu, tad scho tirgu tai nahkamä pirmdeena turrehtß. Bistene, 14ta Juhli 1837. 2

Muischas waldischana.

Zaur tam, ka 17ta September f. g. schihdeem fwehtki eekriht, Keel=Wehrses Lamberta=tirgu scho gadd 2 deenas agrak, prohti: ne 17ta September, bet tresch= deena, 15ta September, turrehtß. Keel=Wehrse, 16ta Juhli 1837. 2
Keel=Wehrses muischas waldischana.

Tai nalki no 13ta us 14tu Juhli f. g. tappe no Lihwen=Wehrses basnizas frohga stedeles gaischi-bruhns sirgß, 6 gaddus wezs, ar masu swaigsutti peerè, ar ihfseem preekschlahju naggeem, un ar pahr peeri karradamahm krehpehm, iesagts. Kas pahr scho sirgu taisnu sinnu Bresilges muischä, pee Luffkumes, dohd, dabbohu 5 sudr. rublus pateizibas naudas.

Kad es pehz kahdahm tschetrakhm jeb peezahm ned= delahm dohmaju us ilgaku laiku us Kreewu semmi reiseht, tad daru to wisseem, kam ar mannim kahda darrischana buhtu, zaur scho sinnamu. Wezzumuischä, 14ta Juhli 1837. 2
Jacob Dubinèky no Luppineem.

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffed: Hofrath von Braunschweig, grahm. pahrluhfotais.
No. 268.